

LEDBESKRIVNING (1-3)

Från Vetlanda torg följer ni Storgatans cykelbana 500 meter nordväst till korsningen med Kullgatan, där ni svänger vänster och följer cykelbanan 100 meter till det att ni passerat järnvägen. Efter järnvägen svänger ni direkt höger in på den gamla banvallen från 1885 mot Sävsjö. När ni passerat Skogskyrkogården svänger ni höger utefter kyrkogårdens mur och västra entré och korsar Torngatan innan rondellen vid Västerleden där skulpturen ”Roterande acceleration” av Oscar Reutersvärd är placerad. Runda rondellen via övergångsställena och fortsätt ut på Hällingevägen.

1. Tjuvarörs gravröse från bronsåldern på vänster sida om landsvägen (se bilden nedan) där det även finns en så kallad ”dommarring”.

2. Hällinge gård (se bild på kartsidan) med mangårdsbyggnad i timmer uppförd 1809 av lagmannen och häradsövdingen Carl Hummelhielm som gjorde Hällinge till sin sätesgård. Flygelbyggnaden även den i timmer är från sent 1700-tal. Gården tillhörde dessförinnan ätten Falkenberg på Hultaby.

Till Hällinge hör även en kvarn med anor från 1300-talet liggande vid Emåns passage mellan Flögen och Norrasjön. Den nuvarande kvarnen är uppförd 1872. Vid Emån finns en gråstensbyggnad som under 1800-talet var spiksmedja. Kring Hällinge gård och framför allt mot sjön Flögen finns ett flertal äldre och grova ekar. Dessa ekar har en mycket stor biologisk mångfald med insekter, mossor och en ovanlig lavflora.

3. Näsby kyrka, med de äldsta delarna från 1100-talet, se fördjupad text.

Efter besöket i kyrkan fortsätter ni vägen västerut och passerar Bankebergs gårdsbebyggelse, med vacker utsikt ut över sjön Flögen (se nedan).

Efter ytterligare 450 m kommer ni upp på vägen mot Strömmahult, och svänger vänster. Genom att följa grusvägen i 1,6 km kommer ni till Boda med två gårdar och med en loftbod från 1668 på vänster sida. Fortsätt ytterligare 950 meter till Stömmahult (se nästa uppslag)

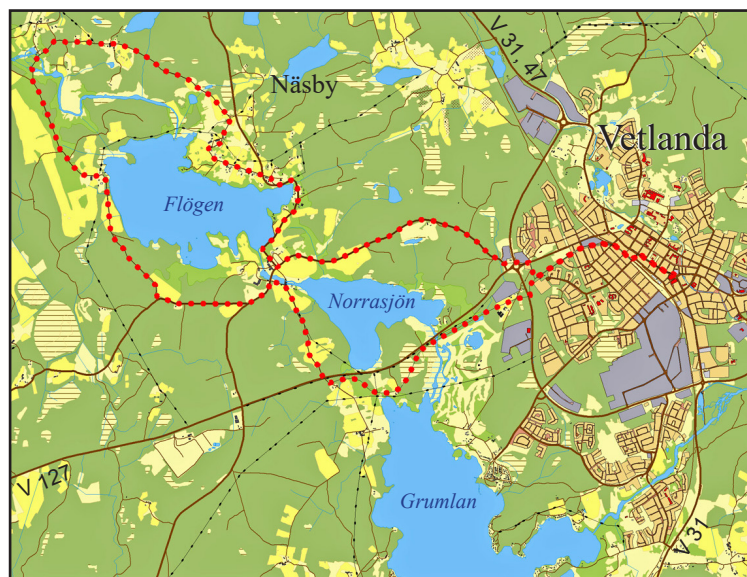

CYKELLED 22 km

NORRASJÖN-FLÖGEN RUNT

Cykelrunda följer vägarna i det gamla kulturlandskapet runt de båda sjöarna Norrasjön och Flögen. Området präglas av herrgårdsmiljöerna som etablerades redan under medeltiden med Näsby kyrka från 1100-talet i centrum. Här finns även Strömmahults kvarn med ett kvillområde som har en frodig grönska och porlande bäckar.

ALLEMANSRÄTTEN

Inte störa - inte förstöra det är huvudregeln i allemansrätten

Ta med skräpet

All nedskräpning utomhus är förbjuden. En fimp i en sommatorr skog kan ödeläga värden för miljoner. Glas, burkar och kapsyler kan skada både människor och djur, och plastpåsar kan orsaka stort lidande om djuren får dem i sig. Ställ därför aldrig soppsåsar bredvid ett fullt sopställe.

Eldning

Elda aldrig om det finns minsta fara för brand. Vid torrt väder råder ofta eldningsförbud. Kontakta kommunens räddningstjänst (brandförsvaret) eller InfoCenter om du är osäker på vad som gäller. Om du har eldat - släck ordentligt med vatten. Du kan bli dömd till böter och skadestånd om elden sprider sig. Elda aldrig direkt på berget. Det spricker sönder och får fula sår som aldrig läks.

VIKTIGA TELEFONNUMMER

Nödsituation Tel: 112

Nummerupplysningen Tel: 118 118

Vetlanda vårdcentral Tel 010-243 20 10

Vetlanda kommun Tel: 0383-971 00

Vetlanda

3. Näsby kyrka med ett vackert läge på en kulle vid sjön Flögen är en av de så kallade ”Njudungskyrkorna”, och dess äldsta delar är från 1100-talet, varifrån även dopfunten härstammar. Den äldsta delen av kyrkan är byggd utan sockel i romansk stil och är en så kallad absidkyrka, vilket betyder att koret har en rund avslutning. Kyrkan utvidgades under 1720-talet med en korsarm och altaret flyttades till södra väggen. Takmålningarna i barockstil av Växjömästaren Johan Christian Zschotzscher tillkom 1746. Kyrkan har tidigare haft ett gravkor som tillhörde familjen Falkenberg på Hultaby, vilket numera är rivet. Det Silfverhielmiska gravkoret finns under golvet i den äldre delen av kyrkan. Tre praktfulla begravningsvapen (epithafium) tillhöriga Nils Persson Silversparre död 1644, översten Patrik Göransson Patkull död 1687 och fältmarskalken Göran Eriksson Silfverhielm död 1737 alla boende på Flishult, finns placerade på kyrkans väggar. På kyrkogården finns ett friluftskors av träsnidaren Eva Spångberg. Vid kyrkogårdens entré finns sockenstugan från 1851 som tidigare även har varit skolhus och nu tjänstgör som hembygdsgård.

HULTABY SLOTTSRUIN

6. Hultaby slottsruin eller Hultaboda som slottet ursprungligen hette började att uppföras under 1200-talets andra hälft och beboddes i mitten på 1300-talet av det svenska riksrådet och jarlen över Orkneyöarna, Erengisle Sunesson (Bååt). Borgområdet består förutom själva borgen som är 28x 32 meter, av en grupp om 10 husgrunder som ligger i en L-formation på borgens södra och östra sida. Därutöver fanns ytterligare ett femtontal byggnader spridda utanför borgområdet. Slottets överdel som bestod av en sal, två mindre rum och ett torn samt de omkringliggande husen har varit timrade. Borgen brändes förmodligen av kung Albrekts fogde Henrik av Holstein (”Järn Henrik”) under 1360-talet, då det förekom inbördes strider mellan de rivaliserande svenska kungarna Magnus Eriksson och Albrekt av Mecklenburg. Området kring den gamla ruinen visar gott om spår från det gamla kulturlandskapet. Förutom rösen från forna tiders åkerbruk finns även rester av slätter- och betesgynnade växter som t.ex. slättergubbe, höskallra och jungfrulin. För att motverka igenväxning håller numera betesdjur området öppet och levande.

LEDBESKRIVNING (4-6)

4. Strömmahult (se bild på kartsidan) som ligger vid Emån vilken här fördelar sig på ett antal kvillar nedströms en damm. Kvarnen är numera nedlagd, men en liten kraftstation finns i anslutning till dammen. Växtligheten i det 8 ha stora kvillområdet är mycket riklig. Området domineras av en rik lövvegetation av träd och buskar men här finns även en rik flora med bland annat sjöranunkel, hampflockel och den ovanliga, och fridlysta ormbunsväxten safsa. Tänk på att kvarnen och den intilliggande gårdsbebyggelsen är privatägd.

5. Flishult gård vid sjön Flögen (se bild på kartsidan och infotavla) Mangårdsbyggnaden är uppförd 1854 i empirestil och har två flygelbyggnader från 1800-talets första hälft. Flishults gård är omnämnd redan 1279 då frälsemannen Jon Pedersson (Bååt) skrev sig hit. Gården övergick sedan till sonen och riksrådet Peder Jonsson som 1321 även var fogde på Viborgs slott i Finland, vilket han tillsammans med sin bror Sune Jonsson på Hultaby hade erövrat från ryssarna samma år då de ledde de svenska trupperna. Flishult ärvdes mestadels på kvinnosidan fram till 1700-talet, då en av de sista ättlingarna var fältmarskalken Göran Eriksson Silfverhielm som föddes på Flishult 1681 och begravdes i Näsby kyrka 1737. Under det ”Nordiska sjuårskriget” 1567 blev den svenska överbefälhavaren Hogenskild Bielke och riksrådet Sten Banér tagna till fånga på Flishult av den danske fältmarskalken Daniel Rantzau trupper. Efter flera ägarbyten köptes gården 1849 av Jonas Magnus Svensson som lät uppföra den nuvarande mangårdsbyggnaden. Han lät även inrätta en lantbruksskola här som utbildade 227 rättare under sin verksamhetsperiod. En tid på 1930-talet bedrevs pensionatsverksamhet på Flishult.

6. Hultaby slottsruin från 1300-talet, belägen på andra sidan väg 127 (320 meters gångstig från parkeringsplatsen vid landsvägen), se fördjupad text.

SERVICE (A-H)

A. Vetlanda kontaktcenter, Storgatan 5B, Vetlanda, Tel: 0383-971 00 kommun@vetlanda.se

B. Vetlanda Resecentrum, Bangårdsgatan 13. Järnvägsstation, busshållplats, taxi och kiosk.

C. Bad & Gym, Norra Esplanaden 18, Vetlanda, Tel: 0383-967 22, med bad, bastu, relax och gym.

D. Vetlanda Stadshotell Best Western, Stortorget 5, 574 32 Vetlanda, Tel: 0383-120 90.

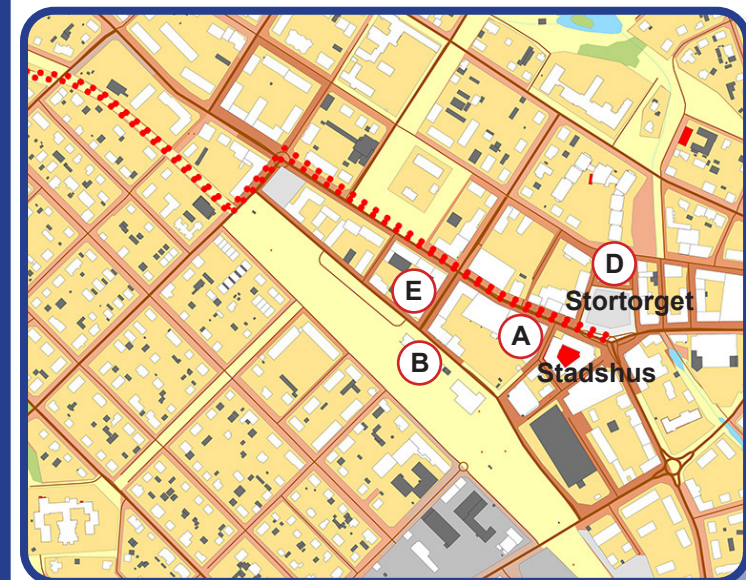
E. Centralhotellet, Bangårdsgatan 14, 574 31 Vetlanda, Tel: 0383-100 07

F. Kvarndammens Vandrarhem och B&B, Brogatan 3, 574 34 Vetlanda, Tel: 0383-199 21. Frukostservering eller självhushåll.

G. Östanå Camping, Gamla Östanåvägen 7, Vetlanda, Tel: 0383-171 77.

H. Golfrestaurangen, Vetlanda Golfklubb, Gamla Östanåvägen 19, 574 23 Vetlanda, Tel: 0383-189 47. Café & servering.

Dessutom finns hotell, vandrarhem, restauranger och lunchställen. För mer information se även www.vetlanda.se

Vetlanda centralort med sina ca 13 000 innevånare ligger inbäddat i grönska utmed Emåns dalgång på det småländska höglandet ungefär 180 m över havet. Landskapet runt staden är kuperat med djupa skogar, goda odlingsmarker, böljande sjöar och porlande vat-tendrag.

Landsbygden genomkorsas av ett stort antal vindlande småvägar och stigar som bjuder på många upplevelser för vandraren eller cyklisten. Här finns riktiga vildmarker med höga naturvärden och hänsynskrävande arter som i Illhargens naturreservat med bland annat utter, kungsfiskare, öring och flodpärlmussla.

Här finns rika forn- och kulturlämningar i form av runstenar och gravrösen eller platser som den mytomspunna Hultaby slottsruin. Här finns fiskrika sjöar som Grumlan, Norrasjön och Flögen utmed Emåns mittfåra. Inte minst finns här en levande landsbygd med vackra herrgårdar och röda torpstugor. En rik bygd med rika upplevelser.

Ha en trevlig utflykt!

FÖRKLARING

	Badplats		Matservering
	Busshållplats		Parkering
	Café		Rastplats
	Camping		Torrtoalett
	Dricksvatten		Turistinformation
	Järnvägsstation		Utsiktstorn
	Livsmedel		Vattenklosett
	Logi		Vindskydd
		Cykelled	

Trycksak producerad av Vetlanda kommun
Foton: Göran Sollin och Sara Lööf
Denna naturvårdssatsning har medfinansierats genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen i Jönköpings län

